

A BUDAPESTI

SZÁLLODÁSOK, VENDÉGLŐSÖK ÉS KORCSMÁROSOK IPARTÁRSULATÁNAK

ÉRTESÍTŐJE.

EGYEDÜLI HIVATALOS SZAKKÖZLÖNY. – KIADJA AZ IPARTÁRSULAT.

Az «Értesítő»-t a társulat tagjai előfizetési díj nélkül kapják.

➤ Megjelenik minden hó utolsó napján. ➤

Szerkeszti: Poppel Miklós ipartársulati titkár.

Kéziratok a szerkesztőséghez küldendők,

==== Budapest, IV. kerület, Ferencz József-rakpart 16. szám. ====

Hirdetéseket csak ajánlhatónak ismert céégektől fogadunk el.

HIRDETÉSEK

a társulatnál: IV. Ferencz József rakp. 16. sz. alatt vétetnek fel.

EGYSZERI HIRDETÉS ÁRA:

Egész oldalra	40 korona
$\frac{1}{2}$ „	20 „
$\frac{1}{4}$ „	12 „
$\frac{1}{8}$ „	7 „

Egész évre szóló hirdetéseknel husz százalék engedmény.

Szakiskolai ügyek.

Meghívó. A budapesti vendéglősök szakirányú tanoncskolája az 1904–1905. isk. évben fenállásának 10 ik évfordulója alkalmából 1905. június 5-én d. u. $\frac{1}{2}5$ — $\frac{1}{2}7$ -ig évzáró ünnepélyt tart, melyre tisztelettel meghívja Budapest, 1905. május 15 én. Glück Frigyes s. k. a felügy. biz. elnöke.

Ipartársulati ügyek.

Jegyzőkönyv felvételét Budapesten, 1905. március hó 21-én a «Budapesti szállodások, vendéglősök és korcsmárosok ipartársulatának» a „Hungária“ nagyszálloda külön termében d. u. 3 órakor tartott XXXI. évi rendes közgyűléséről. (Az előző számban megjelent közlemény folytatása)

A közgyűlés a választmány előterjesztését egyhangulag elfogadja; ennek folytán az 1905. évre 1000 koronát a temetkezési egylet részére költségeihez hozzájárulás címén megszavaz. az összeget az ipartársulat pénztárából kiutalja, utasítja egyben a választmányt, hogy a tagok biztosítsa utján tegyen kísérletet az egyletet fenyegető válság orvoslására.

Ugyanezen pontnál ismerteti Elnök a választmány másik előterjesztését, melynek célja az, hogy a pálinkamérők tulkapásai a kellő mederbe szoritassanak vissza. Bejelenti Elnök, hogy e célból a választmány azon italmérők ellen, a kik a pálinkamérés palástolása, tehát a törvény és szabályrendelet megkerülése végett korcsmai jogot szereztek, a Szeszgyárosok stb. ipartársulatával egyetértőleg akciót kezdett s a legutóbb tartott közös értekezleten abban történt megállapodás, hogy e csalárdságra alapított üzleteket csak úgy lehet lehetellenné tenni, ha az égetett szeszes italok kimérésében korlátoztatnak!

Ezt pedig csak úgy lehetne elérni, ha a vendéglősök vagyis az összes korlátlan italmérési joggal bíró üzletlajdonosok belenyugodnának abba, hogy az égetett szeszes italok kimérésében korlátoztassanak annyiban, hogy ezen italok közül csakis törköly, szilva és boróka pálinkát, továbbá gyümölcs-pálinkákat mérhetnének ki. Rumot cognakot arrakot azonban már csak poharanként árusíthatnának el.

Abban az esetben, ha a t. közgyűlés az italmérők jogának ilyen módon való korlátozásához hozzájárulna, akkor kérjük, méltóztassék a választmányt határozatilag megbizni, hogy ez alapon a szeszgyárosok ipartársulatával

tovább tárgyalhasson s ez irányban a magyar kormány nál lépéseket tehessen.

Előterjeszti továbbá elnök, hogy a szeszgyárosok ipartársulata egy memorandumot is terjesztett be az ipartársulathoz, mely azonban nem felel meg a fenti előterjesztésben foglalt megállapodásnak, a mennyiben ebben az italmérők kimérési jogának olymértű korlátozása foglaltatik, melybe a vendéglősök bele nem nyugodhatnak. A választmány fenti előterjesztésében felsorolt italok kimérése teljesen megfelel a szolid vendéglős üzleti igényeinek s az indítvány elfogadásával lehetőség adatnék az álvendéglősök üzelveinek megállítására s a visszaélések beszüntetésére, mert egy biztos határvonal állíthatnék fel: hol végződik a szolid vendéglős és hol kezdődik a pálinkás. Ajánlja a választmány előterjesztését elfogadásra.

Koch József utal arra a nagy károsításra a mit a burkolt pálinkamérők a tisztességes vendéglősöknek okoznak. Képesek ezek a bort, sört minden haszon nélkül adni, csak hogy a fogyasztó közönséget magukhoz csalják s aztán a közönséges pálinka és olcsó rúm tömeges eladásából kárpotolják magukat. Az akcióhoz most különösen alkalmas lenne az idő, mert a pénzügyigazgatóságnál igen nagy most a hajlandóság arra, hogy a pálinkások tulkapásai ellen erélyesen fellépjenek. Meg kell tehát hozni azt az áldozatot, hogy a vendéglős csak az előterjesztésben felsorolt égetett szeszes italok eladására szoritkozzék, csak hogy megszabaduljunk a piszkos konkurenciától.

Doktor László szerint a főszlyt nem arra kell helyezni, hogy mit mérhessenek ki a vendéglősök, pálinkások s mit ne, hanem arra hogy a pálinkások bort, sört ki ne mérhessenek. Konkrét példákkal illusztrálja, hogy a pálinkások mily óriási tömegekben adnak el bort s főképp sört, mely utóbbi annál is inkább tehetik, mert a sörgyárak alacsonyabb árakat szabnak az ily tömegfogyasztónak.

Hruska János szerint a sörgyárakat kellene küldött-ségileg felkérni, hogy a pálinkásoknak vagy egyáltalán ne adjanak sört, vagy pedig a rendesnél magasabb árban adják.

Konecsni Antal abban látja a kérdés helyes megoldását, ha a pénzügyigazgatóságot a minister utján arra szoríttatjuk, hogy a korlátlan kimérések törvényszerű létszámát a legpontosabban és szigoruan tártsa be, továbbá, hogy utasítsák a pénzügyigazgatóság és rendőrség a kimérési üzletek helyszini megvizsgálására és arra, hogy azon üzletekben a hol az udvarra nincsen kijárás, a korlátlan kimérést haladéktalanul szüntesse be.

Förster Konrád egyáltalán ellene van minden korlátozásnak, úgy is annyi korláttal van körülvéve iparunk, hogy azokba lépten-nyomon beleütközik a vendéglős s akkor kész a birság, a zaklatás a pénzügyőrök részéről. Ne vegyünk új terhet, zaklatási okot magunkra.

Mayer József a baj főokát a kifőzők visszaéléseiben látja kik a mai nagy drágaság mellett is képesek 70 fillérért 4 tál ételt kiszolgáltatni, s rossz főztjükkel elrontják a fiatalság egészségét. Kimondandónak véli, lakást adó aszonyoknak kizárólag a náluk lakók részére legyen szabad ételeket kiszolgáltatni.

Gundel János elnök reflektál az egyes felszólalásokra. Utal arra, hogy a sörgyárosokat nem lehet a kívánt irányban korlátozni, mert hisz azok kereskedők s így természetes törekvésük, hogy áruikon túl adjanak; így az is természetes, hogy 4000—5000 hektoliteres kötésnél alacsonyabb árakat szabnak. Utal továbbá arra, hogy a választmány évek óta már ismételt fordult az illetékes hatóságokhoz a felpanaszolt bajok orvoslása végett, lépései azonban sikertelenek maradtak. Ezuttal a választmány egy nagy sérelem orvoslását célozza s minthogy kilátás van arra, hogy a pálinkások stb. ipartársulatával karöltve a tervbe vett akciót siker koronázza, kéri a közgyűlést, hogy a választmánynak a kért felhatalmazást adja meg.

Elnök szavazásra bocsájtja a kérdést, mire a közgyűlés nagy többséggel a választmány előterjesztését elfogadja, és felhatalmazza a választmányt, hogy a szesz-, likörgyárosok stb. ipartársulatával karöltve, mégis a vendéglősök érdekeinek gondos megóvása mellett az álkorcsmárosok visszaéléseinek megszüntetése céljából kellő actiót indítson.

VII. Elnök utalással arra, hogy az elnökség és választmány megbízatása lejárt, megköszöni tisztársai nevében is a tanusított bizalmat, kéri a felmentvény megadását s azt, hogy új erőket válaszszanak.

Doktor László az egész közgyűlés nevében tolmácsolja hálás köszönetét úgy a választmány, mint főképp az elnökség iránt, mely az egész letelt idő alatt az ipartársulat és vendéglősök érdekei körül fáradhatlan működése által mindenkinek elismerésére vált érdemessé.

A közgyűlés zajos tetszés mellett járul hozzá *Doktor* László nyilvánításához s azután Elnök ur indítványára a szavazatszedő küldöttségbe *Lippert* Lajos elnöklete alatt *Kramer* Miksa, *Schnell* József és *Krist* Ferenc urakat megválasztja, mire elnök a közgyűlést 10 percre felfüggeszti.

A 10 perc letelte után elnök a közgyűlést újból megnyitja s felkéri a szavazatszedő-küldöttség elnökét jelentésének megtételére. *Lippert* jelenti, hogy beadatott összesen 46 szavazat. Megválasztottak: Elnökké: *Gundel* János, alelnökké: *Koch* József, pénztárnokká: *Mehring*er Rezső, egyhangulag vagyis 46 szavazattal.

Választmányi rendes tagokká egyhangulag vagyis 46 szavazattal: *Bittner* Alajos, *Blaschka* István, *Burger* Károly, *Ehm* János, *Ebner* Ferenc, *Förster* Konrád, *Fürst* Tivadar, *Glück* Frigyes, *Hack* István, *Jajczay* János, *Kovács* E. Mátyás, *Kramer* Miksa, *Krist* Ferenc, id. *Krist* Ferenc, ifj. *Leheti* István, *Maloschik* Antal, *Mádai* Lajos, *Müller* Antal, *Mayer* József, *Nosek* Ignác, *Palkovics* Ede *Petanovits* József, *Willburger* Károly, 45 szavazattal: *Kamarás* Mihály, *Prindl* Nándor és *Schnell* József; 44 szavazattal *Weisz* Károly, 43 szavazattal ifj. *Sprung* János, *Neusiedler* Géza kapott 3, *Doktor* László kapott 2 és *Vielwenig* Lajos kapott 1 szavazatot.

Választmányi pótagokká pedig megválasztottak egyhangulag vagyis 46 szavazattal *Brückner* József, *Doktor* László, *Bittner* József, *Döcker* Ferenc, *Hruska* János, *Hofbauer* Lipót, *Neusiedler* Géza, *Maloschik* Ferenc, *Scheich*, *Károly*, *Szűcs* Lajos, *Vielwenig* Lajos, *Willburger* Antal számvizsgálókká egyhangulag vagyis 46 szavazattal *Lippert* Lajos, *Glück* E. János és *Kommer* Ferenc.

Gundel elnök a maga és tisztársai és a választmány nevében köszönetet mond az újból megnyilatkozott bizalomért, igéri, hogy a jövőben is szíven fogja viselni úgy az ipartársulat, mint tagjainak érdekeit. Különösen kedves kötelessége ez alkalommal megemlékezni az alelnök buzgó működéséről, ki főképp a felszólamlási bizottságban kifejtett s a felszólamló vendéglősök érdekeit lelkesen védő tevékenysége által érdemelte ki hálánkat.

Ugyanigy meg kell emlékeznie *Mehring*er Rezső pénztáros ügybuzgó tevékenységéről, ki dacára nagy üzleti elfoglaltságának, megrongált egészségi állapotának, nagy egyszerűséggel, pontosággal látja el sok bajjal egybekötött tisztjének teendőit.

Továbbá köszönetet mond *Dr. Solti* Ödön ügyésznek és *Poppel* Miklós titkárnak nagybuzgalmu tevékenységeikért, kik teljesen egybeforrottak, magukat azonosították a vendéglősök érdekeivel s buzgón közreműködnek abban, hogy a vendéglősök törekvéseit siker koronázza.

Végül indítványozza, mondjon köszönetet a közgyűlés *Burger* Károly igazgató urnak, a terem díjtalan átengedéseért.

A közgyűlés élénk éljenzéssel fogadja el elnök előterjesztését s az alelnök, pénztáros, ügyész és titkár urnak buzgó működésükért, végül *Burger* Károly urnak a terem díjtalan átengedéseért jegyzőkönyvi köszönetet szavaz.

Több tárgy nem lévén elnök a közgyűlést berekeszti, *Kmf.* *Gundel* s. k. elnök, *Dr. Solti* Ödön s. k. jegyző. *Willburger* Antal s. k. hitelesítők.

Jegyzőkönyv, felvétel a «Budapesti Szállodások, vendéglősök és korcsmárosok ipartársulatának» 1905. év máj. hó 2-án tartott választmányi üléséről.

Jelen voltak: *Gundel* János elnök, *Koch* József alelnök, *Mehring*er Rezső pénztárnok, *Pelzmann* Ferenc, *Hack* István, *Hofbauer* Lipót, *Mayer* József, *Glück* Frigyes, *Palkovics* Ede, *Maloschik* Antal, *Kommer* Ferenc, *Jajczay* János, *Kramer* Miksa, *Petanovits* József, *Willburger* Károly, *Förster* Konrád, *Nosek* Ignác választmányi tagok, *Dr. Solti* Ödön ügyész, *Poppel* Miklós titkár, *Walter* Károly szakiskolai-igazgató.

Távollétüket igazolták: *Burger* Károly, id. *Krist* Ferenc, ifj. *Krist* Ferenc, *Fürst* Tivadar választmányi tagok, *Rechtorsz* Samu és *Kamarás* Mihály közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítők.

I. Elnök szívből üdvözli az új választmányt s különösen annak új tagjait lelkesítő szavakkal buzdítja az ipartársulat támogatására.

II. A mai jegyzőkönyv hitelesítésére *Kommer* Ferenc és *Pelzmann* Ferenc urakat kéri fel.

Azután bemutatja a «Berlini szállodások egyesülete» elnökségétől érkezett levelet, melyben a nevezett elnökség fájdalommal tudatja, hogy az egyesület nagyérdemű alelnöke: *Heinrich* Róbert meghalt.

A választmány a nagyhirű szakember halála miatt mély sajnálkozását fejezi ki, és elhatározza, hogy a berlini szállodások egyesületéhez részvét-levelet intéz.

III. Elnök bejelenti, hogy *Stadler* Károly 200 koronát adott át neki azzal a rendeltetéssel, hogy ezen összeg a menedékház-alaphoz csatoltassék és pedig „Mátyás“ adománya címen, mert a nemes szívű adakozó nem akarja magát megnevezni.

A választmány e bejelentést nagy örömmel veszi tudomásul s a nemes szívű adakozó részére hálás köszönetet szavaz és elhatározza, hogy *Stadler* úr a köszönet tolmácsolására levélben lesz felkérendő.

IV. A napirendre tűzött tárgyakra térve, felolvastott az 1905. évi március hó 18-án tartott választmányi ülésről felvett jegyzőkönyv.

A felolvasott jegyzőkönyv tudomásul vétetvén, hitelesített.

V. Felolvasatott az 1905. évi március hó 21-én tartott XXXI. évi rendes közgyűlésről felvett jegyzőkönyv

A felolvasott jegyzőkönyv tudomásul vétetvén, hitelesített s annak alapos megszerkesztéseért dr. Solti Ödön ipartársulati ügyész urnak — Elnök ur javaslatára — köszönet szavaztatott.

VI Elnök előadja az álkorcsmárosokkal, vagyis az italmérési joggal bíró pálinkamérőkkel szemben kezdeményezett mozgalom előzményeit, mely ügygyel már a közgyűlés is foglalkozott, és arra a következtetésre jut, hogy a szesz, likörgyárosok, stb. ipartársulata csak azért kereste az összeköttetést ipartársulatunkkal a szóbanforgó ügyben, hogy abból esetleg előnyt húzhasson azáltal, hogy a vendéglősöket, a rum, cognac és likőrök kiméréséről egészen lebeszélhesse. Minthogy e szándéka nem sikerült, mert ily irányu javaslatát el nem fogadtuk, a további tárgyalást megszakította s legutóbbi átiratunkra még nem válaszolt. Ennélfogva a közgyűlés által ez érdemben hozott határozat ellenére újabb lépések egyelőre nem tehetők.

A választmány egészen elnök úr álláspontjára helyezkedik, és ugyancsak elnök ur javaslatára felkéri dr. Solti Ödön ügyész urat, hogy ezen ügyet éber figyelemmel kíséni sziveskedjék, különösen abban az irányban, hogy a pálinkamérők ipartársulata nem törekszik-e a vendéglősök korlátlan italmérési jogának csorbitásával a maga részére előnyöket kieszközölni.

VII. Előterjesztett a fő- és székvárosi m. kir. pénzügyigazgatóság 28004/VI./905. számú végzése, melyben arról értesíti az ipartársulatot, hogy a nm. m. kir. pénzügyminister ur 82627/904 számú leiratában elutasította az ipartársulatot a pótlólag kivetett 37 százalék italmérési illeték törlése, és az italmérési illeték kivetési alapjának csökkentése iránt előterjesztett kérelmével.

A választmány e végzés tartalmát sajnálattal veszi tudomásul, de kénytelen belenyugodni, mert ellene nincs mód a felebbezésre. Azonban elhatározza, hogy egyelőre várakozó álláspontot foglal el s később, új kormányalakulás után ismét lépéseket fog tenni.

VIII. Bemutattatott az aradi vendéglős-szakiskola igazgatójától, Kovács Vincze urtól érkezett levél, melyben arra nézve intéz kérdést az ipartársulathoz, hogy mennyit hajlandó az aradi szakiskola részére küldött tankönyvek árából elengedni?

A választmány kimondja, hogy a könyvek árából semmit sem engedhet, mert ugyis tisztán a beszerzési árt számította fel, és elhatározza, hogy erről az aradi szakiskola igazgatósága levélben értesítendő.

IX. Bemutattatott az ujbudapesti ipartestület előljárósága által beküldött körlevélszerű felhívás és a hozzáfűzött 34 számú gyűjtőív, mely az ujbudapesti iparosmenház létesítése céljából bocsátatott ki.

A választmány, tekintettel arra, hogy ipartársulatunk maga is menedékházra gyűjt, a felhívást nem veheti figyelembe.

X. Elnök előadja, hogy a komáromi pinczerek bálrendező-bizottsága — miként ezt már az előző ülésben is bejelentette — 40 koronát küldött a menedékház-alapra.

Ezen eset alkalmából felveti azt az elvi jelentőségű kérdést: Vajjon elfogadhatók-e ilyen külső adományok, tekintettel arra, hogy az ipartársulat nem országos jellegű, hanem budapesti menedékházat tervez?

A választmány elhatározza, hogy a komáromi pinczerek bál-bizottsága világosan értesítendő a tényállásról is megkérdezendő, hogy ez esetben is fentartja e adományát?

XI. Elnök bejelenti, hogy a Dreher-alapítványból 869 korona 64 fillér 44 folyamodó között segélyképen kiosztatott.

A választmány e jelentést köszönettel tudomásul veszi; egyuttal Pavelka Antal részére, ki a temetkezési egyesületi tagsági díjak megfizetésére halasztást kért, 12 korona segélyt engedélyez abból a célból, hogy ezen összegből a hátralékos díjak fedeztessenek, mert halasztás nem enge-

délyezhető. De figyelmezteti Pavelkát, hogy ez az utolsó eset, midőn dijhátralékait az ipartársulat törleszti.

XII. Bemutattatott a szállodások nemzetközi egyesületének levele, melyben a nevezett egyesület a svájci szállodásokkal egyetértőleg megállapított és megszerkesztett szállodai távirat-codexet ismerteti és használatbavételre ajánlja.

A választmány e levelet illetékes elintézés végett átteszi a magyar vendéglősök országos szövetségének idegenforgalmi szakosztályához.

XIII. Krámer Miksa előadja, hogy Budapestre érkező idegenek elpanaszolták neki, hogy zálogcédulákkal becsapták őket.

Ilyen esetek megakadályozása végett szükségesnek tartaná, ha a szállodákban megfelelő figyelmeztető feliratokat függesztenének ki.

A választmány e javaslatot ilyen alakban mint célszerűtlent, nem fogadja el, azonban elegendőnek tartja, ha a szállodai portások utasítatnak, hogy az idegeneket esetleg figyelmeztessék a zálogcédulákkal üzött szédelgésre.

XIV. Walter Károly szakiskolai-igazgató bejelenti, hogy a szakiskola ez évben elérte fennállásának 10-ik évfordulóját.

Kellemes feladatot teljesít — ugymond — midőn tudatja az iskolafelügyelő-bizottságának azon elhatározását, hogy a f. év június 5-ére kitűzött vizsgálatokkal kapcsolatban egy kedves záróünnepélyt is fog rendezni.

A választmány nagy örömmel értesül a szakiskola tizéves jubileumáról s a tervezett ünnepély rendezéséhez a maga részéről is a legnagyobb készséggel hozzájárul.

Több tárgy nem lévén napirenden, az ülés befejeztetett.

Kmft.

Temetkezési egyesületi ügyek.

Jegyzőkönyv, felvétel a «Budapesti szállodások, vendéglősök és korcsmárosok ipartársulata temetkezési egyesületének» 1905 évi május hó 2-án tartott választmányi üléséről.

Jelen voltak: Gundel János elnök, Koch József al-elnök, Mehringer Rezső pénztárnok, Poppel Miklós titkár, Hofbauer Lipót, Gradwohl Antal, Spalt Mátyás, Förster Konrad, Maloschik Antal választmányi tagok.

Távolmaradásukat kimentették: Burger Károly, Kamarás Mihály, Fürst Tivadar, id. Kriszt Ferencz választmányi tagok.

I. Elnök szívből üdvözli az ujonnan megalakult választmányt, az ülést megnyitja s a mai jegyzőkönyv hitelesítésére Spalt Mátyás és Gradwohl Antal urakat kéri fel.

II. Felolvasatott az 1905. évi március hó 18-án tartott választmányi ülésről felvett jegyzőkönyv.

A felolvasott jegyzőkönyv tudomásul vétetvén, hitelesített.

III. Felolvasatott az 1905. évi március hó 21-én tartott XXII. évi rendes közgyűlés jegyzőkönyve.

A felolvasott jegyzőkönyv tudomásul vétetvén, hitelesített.

IV. Elnök a f. évi közgyűlésben fölmerült, az egyesület jövőjének biztosítását célzó Palkovics-féle javaslat tárgyában jelenti, hogy a tagok pontos névjegyzéke elkészítetvén, Palkovics urnak megküldetett azzal a kérelemmel, hogy javaslatát majdan határozott formában beterjeszteni sziveskedjék.

Helyeslőleg tudomásul vétetett.

V. Bemutattatott Pavelka Antal egyesületi taglevele, melyben hátralékos tagsági díjainak megfizetésére bizonytalan időre halasztást kér.

A választmány kimondja, hogy fizetési halasztást az alapszabályban megállapított 3 havi időn túl nem enge-

délezhethet; azonban elnök ur javaslatára elhatározza, hogy az ipartársulat mai választmányi ülésén Pavelka segélyezése iránt pártoló előterjesztést tesz s a hátralékos tagsági díjak az esetleg kieszközölt segélyösszegekből lesznek kiegyenlítettők, de Pavelka egyúttal figyelmeztendő, hogy vele szemben ez az utolsó kivételes intézkedés s a jövőben ő maga tartozik gondoskodni tagsági díjainak fedezetéről.

Több tárgy nem lévén napirenden, az ülés befejeztetett.

Hatósági végzések.

A fő- és székvárosi m. kir. pénzügyigazgatóságtól. 28004/905. VI. sz.

Végzés. A budapesti szállodások, vendéglősök és korcsmárosok ipartársulatának az 1903—1905. évekre megállapított italmérési illetékeknek, a lakosok számának megfelelő minimum elérése céljából történt aránylagos felemelése ellen beadott kérvénye tárgyában a nmélt. m. kir. p. ü. ministeriumnak f. é. március hó 20-án 82627/904. sz. a. kelt rendelete alapján értesítetik, hogy a székesfővárosban gyakorolható korlátlan kimérési engedélyek után fizetendő italmérési illetékeknek az 1899. évi XXV. t. c. 18. §-ában megjelölt minimumnak elérése céljából történt felemelése helyesen, a törvény és utasítás rendelkezéseinek megfelelően eszközöltetett s mert a minimális illeték elérése céljából hivatalból történő felemelés ellen fellebezésnek, a törvény végrehajtási utasítása 20 §-a szerint, nincs helye, miként ezt a kérvényében maga az ipartársulat is elismeri, az alapkivetés megváltoztatására pedig a ministerium nincs jogosítva: ezekre való tekintettel az ipartársulatnak a 47056/904. sz. elsőfoku határozatokkal megállapított pótlékok törlésére irányuló kérését nem találta teljesíthetőnek a pénzügyministerium. Budapest, 1905. év március hó 28-án.

Különfélék.

A budapesti (ipari) munkaközvetítő intézet működése és fejlődése az 1904. évben. Az intézet tevékenységére az 1904. évben békítőlag hatott egyrészt az ipar terén már évek sora óta fennálló pangás, mely 1904-ben még fokozódott, másrészt a lakatos, építő és asztalos iparban a munkások részéről számos műhelylyel szemben alkalmazott sztrájk, illetve bojkott és azt követőleg a műhelyek által gyakorolt munkazárás. Hónapokon át tehát szünetelt a munka, és midőn újból kezdetét vette, csak lassan emelkedett rendes fokára, sőt az asztalos-iparban még most sem érte el azt. Ezen szomorú helyzet bizonyosságául szolgál, hogy a gyárak, melyek az 1903. évben az intézet közvetítési tevékenységének 61%-át szolgáltatták, 1904-ben csak 356 százalékkal szerepelnek a megrendelők közt. Dacára azonban a munkaalkalm megapadásának, az 1904. év is haladást mutat az intézet tevékenységében, amennyiben a munkakinálat, mely

volt	1903-ban	53371
felemelkedett	1904-ben	53590-re
	tehát növekedett	219-el

Az intézet utján munkát kapott munkások száma pedig, mely

1903-ban	38506 volt,
1904-ben	39638 tett,
tehát nagyobbodott	1132-vel

Az intézet igénybevétele tehát a munkaadók részéről emelkedett és szaporodott az elhelyezések száma is.

Hogy e szaporodás kisebb az eddig évenként mutatkozott-nál, az a fentebb előadott okokban találja magyarázatát. A munkát keresők száma az 1903. évi eredményhez képest alig mutat változást. A vidékre való közvetítésnél, mint már az előző években is számos panasz merült fel, még pedig a munkaadók részéről 137 esetben, a munkások részéről ellenben 77 esetben, melyek orvoslására az intézet 1303 átiratot intézett részben az érdekeltekhez, részben az iparhatóságokhoz. Sajnos, még mindig igen gyakran fordul elő, hogy a munkaadók adott előlegek le nem dolgozását, vagy meg nem térítését a munkakönyvek visszatartásával torolják meg, s hogy a munkások bizva abban, miszerint a munkaadók a jogtalan munkaviszonybontás eseteiben a visszavezetetés jogával élni nem fognak, ötletszerűen, komolyabb ok nélkül, a munkából kilépnek. A kereskedelemügyi Minister ur 1903. évi decz. 19-én 74,672 sz. a. kelt azon rendeletének végrehajtása — mely szerint az ügyvileli szabályzat 22 ik §-a oda módosított, hogy „sztrájk es munkakizárás esetén az intézet az ezek által érintett telepekre nem közvetít” — több nehézségbe ütközött. A választmány munkás tagjai ugyanis azt kívánták, hogy az intézet a szakegyletek vagy a szakszervezeti tanács sztrájkbejelentéseit fogadja el hitelseknek és azok szerint járjon el. Ezen kívánság teljesítése ellen aggályok merülvén fel, a választmány abban állapodott meg, hogy a székesfővárosban kitörő sztrájkokról a jelentések az intézetnél írásban adandók be és a jelentéseken a sztrájk fennforgása az iparhatóság által igazolandó. Vidéki sztrájkbejelentések ellenben az intézet által elfogadandók, és ha ez ezek által érintett helyekre vagy műhelyekbe munkásokat kívánnak az intézettől, az iparhatóságok táviratilag kerestessenek meg a sztrájk fenn- vagy fenn nem forgásának igazolására. A kereskedelemügyi Minister ur az iparhatóságokat ily értelemben utasította. Zavart okozott a munkások azon követelése is, hogy oly műhelyekbe, melyekre nézve a bojkottot kimondták, az intézet ne közvetítsen. (Folytatjuk.)

Jelentés a budapesti (ipari) munkaközvetítő intézet működéséről az 1905-ik év első negyedében. Ez évnegyedben részint az általános munkapangás, részint a tartós hideg miatt az intézet tevékenysége csökkent. A múlt év hasonló negyedének eredményével szemben csak a munkakereslet volt nagyobb; ellenben a munkakinálat és természetesen a munkához jutottak száma is jelentékenyen kisebbedett. Ugyanis a munkakereslet tett az 1904. év I-ső negyedében 20431, míg az 1905. év I-ső negyedében 22273-at tett; nagyobb volt tehát 1842-el. A munkakinálat ellenben tett az 1904. év I-ső negyedében 10125-öt, míg az 1905. év I-ső negyedében 8557 volt kisebbedett tehát 1568-al. A munkához jutottak száma tett az 1904. év I-ső negyedében 7595-öt, míg az 1905. év I-ső negyedében 6383 volt kevesbedett tehát 1212-vel. A munkakinálatok és az elhelyezettek számában mutatkozó apadás főleg a fémfeldolgozás, a gép és eszközök-, a fa- és építő iparban, valamint a ruházati iparban fordult elő; utóbbi iparban azért, mert a hosszan tartó hideg miatt a saisonmunka később vette kezdetét; a fa- és építő iparban a sztrájkok okozták a visszamaradást; a fém-, gép- és eszközök iparában pedig a nagy munkapangás. Az intézet igénybevétele aránya a székesfőváros és vidék között lényegtelen változást mutat a vidék javára; mert míg a múlt év első negyedében az elhelyezetteknek 228%-a kapott vidéken munkát, a f. év első negyedében oda 243% helyeztetett el. Budapest, 1905. április hó 19-én.

Az igazgató.

Kimutatás. A budapesti (ipari) munkaközvetítő intézetnél bejelentett „vendéglősipar”-ra vonatkozó kínálat és kereslet. Pinczér 1, Csapos és borfiu — Bérszolga — Pinczér 2, Csapos és borfiu 16, Bérszolga 11. Az igazgató.

SEC

SEC

Talisman
TÖRLEY JÓZS. ÉS T^{SA}
Promontor
 (Budapest.)

STRAK

Első Magyar Részvény serfőződe

BUDAPEST—KŐBÁNYÁN

Fennáll 1854 óta.

Az 1900. évi párisi világkiállításon collective a legnagyobb éremmel (Grand prix) kitüntetést nyert.

DISZOKMÁNY 1885.

JURY-TAG 1896.

Városi iroda: VIII. kerület, ESTERHÁZY-UTCZA 6. szám.

Ajánlja: ászok, király, márcziusi világos, márcziusi sötét, „bajor mód“, udvari „pilseni mód“, kétszeres márcziusi világos és sötét, valamint bak-söreit, továbbá saját töltésű palaczsöreit gőzpasteurizáló készülékkel s a legújabb technikai berendezésekkel felszerelt **kőbányai palaczsör osztályából.**

==== Ezen a legújabb technikai berendezésekkel felszerelt serfőződének évi gyártási képessége 400,000 hektoliter. ====

Az ország minden részében sörraktárosok által vagyunk képviselve; nagyobb raktáraink Arad-, Szeged-, Miskolcz-, Kolozsvár-, Nagyvárad-, Nyiregyháza-, Temesvár- és Debreczenben vannak.

Hordósör-megrendelés: **Budapestre, telefon-szám 52—59.**

Hordósör-megrendelés: **Vidékre, telefon-szám 52—60.**

Palaczsör-megrendelés: **telefon-szám 56—58.**

LÖWENSTEIN M. (MIHÁLY)

ezégtulajdonos:

HORVÁTH F. NÁNDOR

cs. és kir. udvari szállító, József fkg. Ő cs. és kir. fensége
és Fülöp Szász Coburg Gothai herceg u kir. fensége
udvari szállítója.

Főüzlet:

Fióküzlet:

IV., Vámház-körut 4. IV., Kishid-utcza 7.

ajánlja nagy raktárát

mindennemű fűszer-árakban a legjobb minőségben; bel- és külföldi sajtokban, hus, hal, főzelék- és gyümölcs-conservekben, csokoládé, francia és magyar cognacban és pezsgőben, angol és francia különlegességeket finom konyhák részére; főző bort: Madeira, Marsalla, Sherryt.

Kizárólagos főraktár az

„Anglo Continental Thee Association“-nak
legjobb fekete teákban, valódi Jamaika rum.

Kivánatra árjegyzék bérmentve.

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER
legtisztább égyényos
SAVANYU-KÜT
legjobb asztali- és üdítő ital,
kítőnő hatásnak bizonyult köhögésnél,
gégebajoknál, gyomor- és hólyaghu-
rutnál.
Mattoni Henrik, Karisbad és Budapest.

MATTONI
ERZSÉBET **SÓSFÜRDŐJE**
BUDAPESTEN
(BUDÁN)

PEZSGŐ

CHAMPAGNER

LOUIS FRANCOIS & Co.

PROMONTOR.

Kitüntetések:

Páris 1889. EZÜST-ÉREM.
Nizza 1890. ARANY-ÉREM.
Lissabon 1890. Hors Concours és
NAGY DIPLOM
Temesvár, NAGY ARANY-ÉREM.

Auszeichnungen:

Paris 1889. SILB. MEDAILLE
Nizza 1890. GOLD. MEDAILLE
Lissabon 1890. Hors Concours und
GROSSES DIPLOM.
Temesvá GROSSE GOLD. MEDAILLE

Főképviselek: — General-Vertretung:

RUDA ÉS BLOCHMANN

BUDAPEST, Akadémia-utcza 16.